

ПРОМІЖНА ПІДСУМКОВА РОБОТА

8 клас, І семестр

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Картка роботи

Галузь	Громадянська та історична (ГІО)
Тип роботи	Проміжна підсумкова
Клас	8
Семестр	I
Період проведення	грудень, січень
Час	45 хв
Кількість завдань	11
Стандарт	Державний стандарт базової середньої освіти, 2020
Групи результатів	<p>ГІО 1. Історико-хронологічне мислення, орієнтація в історичному часі, встановлення причиново-наслідкових зв'язків між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявлення змін і тяглості в житті суспільства.</p> <p>ГІО 2. Геопросторове мислення, орієнтація в соціально-історичному просторі, виявлення взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього середовища.</p> <p>ГІО 3. Критичне мислення, робота з різними джерелами інформації та формулювання історично обґрунтованих питань</p> <p>ГІО 4. Системне мислення, виявлення взаємопов'язаності, взаємозалежності та взаємовпливу історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміння множинності трактувань минулого і сучасного та зіставлення їх</p>

	інтерпретацій ГЮ 5. Усвідомлення власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свободи, повага до прав і гідності інших осіб, толерантність, протидія виявам дискримінації та нерівного ставлення. ГЮ 6. Дотримання демократичних принципів, конструктивна взаємодія з друзями, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою і суспільством загалом, залучення до розв'язання локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем
Предмет / курс	Історія України
Модельна програма	Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Гупан Н. М., Малієнко Ю. Б., Серова Г. В.)
Деталізація теми	Тема: Морські героїчні походи запорозьких козаків (друга половина XVI — перша третина XVII ст.)

Використання роботи

Проміжну підсумкову роботу доцільно використовувати як цілісний інструмент у **8 класі** (орієнтовно грудень-січень).

Робота виконується в **паперовому форматі**. Деякі завдання передбачають роботу з контурною картою, аналіз історичних джерел та надання розгорнутих відповідей. Інші завдання передбачають надання відповіді шляхом вибору однієї або кількох відповідей.

Можливо створення в одному із цифрових середовищ для проведення оцінювань електронної версії частини роботи (завдання закритого типу).

Зміст роботи

Завдання роботи відповідають **Державному стандарту базової середньої освіти 2020 року** (ДСБСО-2020) й охоплюють найважливіші змістові теми, вивчені на початку навчального року в 8 класі.

Загалом робота дає змогу оцінити рівень сформованості знань, навичок, умінь і ставлень, що передбачені для оцінювання орієнтирами ДСБСО-2020 для громадянської та історичної освітньої галузі.

Робота специфікована за модельною навчальною програмою «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Гупан Н. М., Малієнко Ю. Б., Серова Г. В.). Втім, завдання, запропоновані в роботі, відповідають будь-якій модельній освітній програмі **громадянської та історичної освітньої галузі** для предмета «Історія України».

УВАГА!

У разі, якщо певне завдання роботи виходить за межі програмового матеріалу, який опрацювали учні / учениці, це завдання доцільно замінити іншим — ідентичним за всіма характеристиками, крім змістового. Важливість розроблення саме ідентичного завдання забезпечить збереження цілісності роботи як інструменту оцінювання.

Структура роботи

Діагностична робота складається з одного субтеста А.

Субтест А містить **11 завдань** різних типів.

Субтест — це високорівневий структурний елемент, що стосується наскрізної практичної ідеї (легенди).

Завдання — це структурні елементи, що різняться за типом, видом, різновидом, когнітивною й статистичною складністю, стосунком до стимулу.

Стимул — це матеріал, який необхідно опрацювати в певний спосіб, щоб далі виконати завдання, які його стосуються. Стимул може передбачати виконання навіть одного завдання.

У роботі окремі завдання стосуються **стимульних матеріалів**, які учень / учениця має брати до уваги для належного виконання завдання. Однак загалом усю роботу поєднує наскрізна практична ідея, про яку учнів / учениць попереджають на початку, описуючи її як ситуацію:

Наскрізна легенда роботи:

"Український режисер знімає серіал про морські героїчні походи козаків. Ви — молодший історичний консультант на знімальному майданчику. Продюсери дали вам завдання: перевірити сценарій, карти, діалоги та візуальні матеріали на історичну достовірність".

У роботі запропоновано **завдання кількох типів і різновидів** (див. таблицю), що допомагає оцінити як знання учнівства, так і більш складні вміння.

Різновиди завдань у роботі

Тип	Різновид	№ завдання
Закрите завдання (Selected-response)	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	1.1, 3, 9.4
	Завдання з вибором кількох правильних відповідей (з указаною кількістю правильних відповідей)	5, 8

	Завдання з вибором правильності / неправильності тверджень	2.1
Відкрите завдання (Constructed response)	Завдання з короткою відповіддю	1.2, 4, 7
	Завдання з розгорнутою короткою відповіддю	2.2, 6, 9.1, 9.2
	Завдання з розгорнутою відповіддю	11
Практичне завдання (Performance Tasks)	Робота з контурною картою	6, 9.3
	Формулювання запитань до джерела	10.1, 10.2, 10.3

Час на виконання роботи

На виконання всіх завдань відведено **45 хв.**

Визначений час включає як безпосереднє виконання завдань, так і ознайомлення з інструкціями.

Перевірка відповідей і нарахування балів

Загальні підходи й докладна характеристика процедури перевірки відповідей на кожне завдання і виставлення підсумкової оцінки в шкалі 1 — 12 визначені в документі "**Оцінювання роботи**".

Процедура перевірки залежатиме від моделі проведення оцінювання.

У разі виконання учнівством завдань на папері варто скористатися бланками, запропонованими в документі "**Оцінювання роботи**".

У разі проведення оцінювання на комп'ютерній основі доцільно використати зібрані системою дані щодо закритих завдань, а вручну перевірити лише завдання з розгорнутими відповідями.

Після перевірки відповідей учня / учениці набрані ним / нею бали переводять у шкалу 1 — 12 за формулою: $\text{Бал} = (\text{Сирі бали} \times 12) \div 50$, округлений до цілого.

Список використаних джерел

1. **Рисунок 1. Карта №1.** Примітка. Джерело: Панарін О., Топольницька Ю., Охріменко О., Макаревич А. Історія України. 8 клас. Підручник для закладів загальної середньої освіти. Київ: "Літера ЛТД", 2025. С. 215.

2. **Рисунок 2А.** *Портрет Дмитра «Байди» Вишневецького (XVIII ст., Національний музей історії України).* Примітка. Джерело: Вікісховище. Автор: Невідомий художник (Оригінал: XVIIIст.)URL:[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dmytro_%27Baida%27_Vyshnevetsky_\(Portrait,_18th_century,_National_Museum_of_the_History_of_Ukraine\).png](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dmytro_%27Baida%27_Vyshnevetsky_(Portrait,_18th_century,_National_Museum_of_the_History_of_Ukraine).png)
3. **Рисунок 3Б.** *Портрет Петра Конашевича-Сагайдачного (середина XIX ст., Гаврило Васько).* Примітка. Джерело: Вікісховище. Автор: Гаврило Васько (Havrylo Vasko). Дата: 1840–1860 рр. (середина XIX ст.). URL:[https://.../Petro_Konashevych-Sahaidachny_\(...\).jpg](https://.../Petro_Konashevych-Sahaidachny_(...).jpg)
4. **Рисунок 4В.** *Портрет Івана Мазепи (Початок XVIII ст.).* Примітка. Джерело: Українська Вікіпедія (файл на Вікісховищі). Автор: Невідомий художник (Оригінал: початок XVIII ст.). Дата: URL:https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B0%D0%B9%D0%BB:Pортрет_Мазепа.jpg
5. **г. Рисунок 5Г.** *Портрет Богдана Хмельницького (XVII–XVIII ст., невідомий художник, імовірно).* Примітка. Джерело: Вікісховище. Автор: Невідомий художник (Оригінал: XVII–XVIIIст.)URL:https://commons.wikimedia.org/wiki/File:%D0%91%D0%BE%D0%B3%D0%B4%D0%B0%D0%BD_%D0%A5%D0%BC%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9.jpg
6. **Рисунок 6.** *Здобуття Кафи запорожцями (гравюра, 1622 р.).* Примітка. Зображення (гравюра невідомого майстра) походить з книги Касіяна Саковича «Вірш на жалосний погреб...» (Київ, 1622 р.). Відтворено у виданні: Історія українського мистецтва. – К.: Наукова думка, 1967 р., т. 2, с. 354
7. **Рисунок 7.** *Реконструкція корабля вікінгів (Дракар) (Осеберзький корабель або подібний).* Примітка. Джерело: Вікіпедія/Вікісховище.URL:<https://uk.wikipedia.org/wiki/Дракар>
8. **Рисунок 8.** *Козацький човен «Чайка» (ілюстрація з джерела).* Примітка. Джерело: Стаття «Козацькі човни» на сайті spadok.org.ua.URL:<https://spadok.org.ua/ukrayinske-kozatstvo/kozatski-chovny>
9. **Рисунок 9.** *Середземноморська галера (ілюстрація або реконструкція).* Примітка. Джерело: Стаття «Галера» в Українській Вікіпедії. URL:<https://uk.wikipedia.org/wiki/Галера>
10. **Рисунок 10.** *Вітрильне судно (ілюстрація або фото сучасного вітрильника).* Примітка. Джерело: Стаття «Вітрильне судно» в Українській Вікіпедії. URL:https://uk.wikipedia.org/wiki/Вітрильне_судно
11. **Рисунок 11.** *Карта №2 (з тесту «Знання історичних карт»).* Примітка. Джерело: Тести на знання історичних карт. Електронний ресурс Vseosvita.ua. URL:<https://vseosvita.ua/library/testi-na-znanna-istoricnih-kart-203098.html>